

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/56/2004

ZAUFIANIE DO POLITYKÓW W PRZEDEDNIU ROZŁAMU W SLD

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MARZEC 2004

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- Największym zaufaniem Polaków niezmiennie cieszy się Aleksander Kwaśniewski. Zaufanie do prezydenta deklaruje 68% ankietowanych i jest to najniższy odsetek od ponad pięciu lat. Po raz pierwszy w historii naszych badań drugie miejsce w rankingu zaufania przypadło w tym miesiącu Andrzejowi Lepperowi (53%). Nieco mniej osób ufa Janowi Rokicie (50%), kolejne miejsca zaś - z wyraźnie już słabszym wynikiem - zajmują: Jarosław Kaczyński (45%), Donald Tusk, Lech Kaczyński, Józef Oleksy (po 44% deklaracji zaufania) oraz Marek Borowski (43%).
- Z największą nieufnością badanych, tak jak w poprzednich miesiącach, spotyka się premier Leszek Miller (66%). Do 53% wzrosła w marcu liczba respondentów nieufających wicepremierowi Jerzemu Hausnerowi. Niemal równie często nieufność badanych budzą także Leszek Balcerowicz, Jerzy Jaskiernia (po 52% deklaracji nieufności) oraz Marek Pol (50%).
- W stosunku do ubiegłego miesiąca w ocenie badanych najbardziej zyskał Andrzej Lepper (wzrost zaufania o 8 punktów i spadek nieufności o 6 punktów). Lepsze niż w lutym są także notowania Tomasza Nałęcz (6-punktowy wzrost zaufania i 2-punktowy spadek nieufności), Romana Giertycha (wzrost zaufania o 5 punktów i spadek nieufności o 2 punkty), Jarosława Kalinowskiego (wzrost zaufania i spadek nieufności po 4 punkty), a także Włodzimierza Cimoszewicza (4-punktowy wzrost zaufania).
- Znacznie gorsze niż przed miesiącem są natomiast notowania prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego oraz premiera Leszka Millera (spadek zaufania po 5 punktów i wzrost nieufności po 4 punkty). Po raz kolejny bardzo wyraźnie stracił w ocenie badanych Jerzy Hausner (3-punktowy spadek zaufania i 10-punktowy wzrost nieufności). Pogorszyły się także notowania przedstawicieli władz partyjnych SLD - nowego szefa tej partii Krzysztofa Janika i jej sekretarza generalnego Marka Dyducha (wzrost nieufności odpowiednio: o 8 i 6 punktów) oraz szefa koalicyjnego FKP - Romana Jagielińskiego (8-punktowy wzrost nieufności). Znacznie gorsze od lutowych są ponadto oceny Jerzego Jaskierni (spadek zaufania o 3 punkty i wzrost nieufności o 7 punktów). Dość dużo w opinii badanych stracił również Jerzy Szmajdziński (3-punktowy spadek zaufania i 5-punktowy wzrost nieufności).

Najważniejszym wydarzeniem politycznym w okresie bezpośrednio poprzedzającym marcowy sondaż¹ był niewątpliwie narastający w lawinowym tempie kryzys w łonie rządzącego Sojuszu Lewicy Demokratycznej. Badanie realizowane było jednak przed wystąpieniem z SLD części posłów i założeniem przez nich nowej partii - Socjaldemokracji Polskiej (SdPl).

ZAUFIANIE I NIEUFIANIE

Politykiem najczęściej darzonym zaufaniem społecznym niezmiennie pozostaje urzędujący prezydent. Jednak na tle dotychczasowych wskaźników zaufanie do Aleksandra Kwaśniewskiego nie zalicza się obecnie do wysokich. Po kilku miesiącach utrzymywania się relatywnie słabszych notowań, w marcu zaufanie do prezydenta ponownie spadło i obecnie ufa mu 68% ankietowanych. Chociaż wynik taki nadal pozostaje nieosiągalny dla innych przedstawicieli naszej sceny politycznej, nie zmienia to faktu, że są to najgorsze notowania Aleksandra Kwaśniewskiego od ponad pięciu lat. Zbliżony do obecnego poziom zaufania do prezydenta odnotowaliśmy ostatnio w grudniu 1998 roku.

Obok słabszych notowań prezydenta, marzec przyniósł też inną znaczącą zmianę w rankingu zaufania do polityków. Po raz pierwszy w historii naszych badań na drugie miejsce wśród najczęściej obdarzanych zaufaniem przedstawicieli sceny politycznej awansował Andrzej Lepper, któremu ufa 53% ankietowanych. Nieco mniejszym zaufaniem społecznym niż lider Samoobrony cieszy się Jan Rokita (50%). Kolejne miejsca w tym rankingu - z wyraźnie już słabszym wynikiem - zajmują: Jarosław Kaczyński (45%), Donald

Tusk, Lech Kaczyński, Józef Oleksy (po 44% deklaracji zaufania) oraz Marek Borowski (43%). Zaufaniem dwóch piątych ankietowanych cieszą się ponadto Włodzimierz Cimoszewicz (40%) i Jarosław Kalinowski (39%).

Nieco inaczej niż w ubiegłych miesiącach kształtuje się także ranking najbardziej negatywnie odbieranych postaci sceny politycznej.

Niezmiennie z największą nieufnością Polaków spotyka się premier Leszek Miller (66% deklaracji nieufności). Drugie miejsce w tym rankingu przypadło obecnie Jerzemu Hausnerowi (53%). Niemal równie często nieufność badanych budzą także Leszek Balcerowicz oraz Jerzy Jaskiernia (po 52% deklaracji nieufności). Połowa ankietowanych (50%) nie ufa również Markowi Polowi. Znacznie rzadziej z nieufnością badanych spotykają się pozostali uwzględnieni w naszym sondażu politycy. Zajmujący kolejne miejsca w tym rankingu Krzysztof Janik oraz Roman Jagieliński budzą nieufność jednej trzeciej ankietowanych.

W okresie dzielącym kolejne pomiary w ocenie badanych zdecydowanie najbardziej zyskał Andrzej Lepper. Zaufanie do niego wzrosło o 8 punktów procentowych, jednocześnie zmalał (o 6 punktów) odsetek badanych, którzy mu nie ufają. Równie dobrych notowań Andrzej Lepper nie miał nigdy dotąd. Mimo że poziom zaufania do lidera Samoobrony nie jest rekordowo wysoki jak na jego dotychczasowe oceny (w październiku i listopadzie 2001 roku ufało mu również 53% badanych), obecnie, co warto podkreślić, Andrzej Lepper nie jest już jednak politykiem tak kontrowersyjnym jak kiedyś. Nieufność do niego deklaruje tylko 30% ankietowanych. Jeszcze kilka miesięcy temu (pod koniec ubiegłego roku) Andrzejowi Lepperowi nie ufało ponad dwie piąte badanych, a we wcześniejszym okresie poziom nieufności na ogół także był wyższy.

W porównaniu z lutym znacząco, choć nie tak spektakularnie, poprawiły się także notowania szefa sejmowej komisji badającej tzw. sprawę Rywina - Tomasza Nałęcz. Liczba ankietowanych, którzy mu ufają, wzrosła o 6 punktów procentowych, nieznacznie ubyło również (o 2 punkty) osób deklarujących nieufność do tego polityka. Lepsze niż przed

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (166) przeprowadzono w dniach od 5 do 8 marca 2004 roku na liczącej 1022 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

miesiącem są ponadto oceny Romana Giertycha. Zaufanie do lidera LPR wzrosło o 5 punktów procentowych, a nieufność minimalnie zmalała (o 2 punkty). Nieco poprawiły się również notowania Jarosława Kalinowskiego (wzrost zaufania i spadek nieufności po 4 punkty), który w trakcie realizacji naszego badania pełnił jeszcze funkcję prezesa PSL, oraz - w mniejszym stopniu - ministra spraw zagranicznych Włodzimierza Cimoszewicza (4-punktowy wzrost zaufania).

Do polityków, którzy w tym miesiącu stracili na zaufaniu społecznym, zaliczają się przede wszystkim najważniejsze osoby w państwie, czyli prezydent i premier. Zarówno Aleksandrowi Kwaśniewskiemu, jak i Leszkowi Millerowi ufa obecnie mniej badanych niż w lutym (spadek po 5 punktów), jednocześnie dość znacznie zwiększyła się (po 4 punkty) grupa respondentów, którzy im nie ufają. O ile obecnie notowania prezydenta są, jak wspomnieliśmy, jednymi z gorszych, jakie rejestrowaliśmy w ostatnich latach, o tyle oceny Leszka Millera są bezwzględnie najgorsze z dotychczasowych.

Wyraźne pogorszenie się notowań rejestrujemy także w przypadku sporej części przedstawicieli rządu oraz rządzącej koalicji. Niekorzystne zmiany wyrażają się jednak nie tyle spadkiem zaufania, ile - na ogół dużym - wzrostem nieufności do tych polityków.

Najbardziej w ocenie badanych stracił Jerzy Hausner. Wprawdzie liczba osób darzących go zaufaniem zmalała nieznacznie (o 3 punkty), jednak po raz kolejny wyraźnie wzrosła (o 10 punktów) grupa badanych deklarujących nieufność do wicepremiera.

Po odbywającej się w trakcie realizacji badania krajowej konwencji SLD w bardziej niekorzystnym świetle jawią się ankietowanym także przedstawiciele władz tej partii - nowy szef Sojuszu Krzysztof Janik oraz sekretarz generalny tego ugrupowania Marek Dyduch (wzrost nieufności odpowiednio: o 8 i 6 punktów).

Wraz z podpisaniem umowy koalicyjnej między SLD-UP i FKP lepiej znaną, ale jednocześnie bardziej krytycznie postrzeganą postacią sceny politycznej stał się szef FKP Roman Jagieliński. Rozpoznaje go 70% badanych (o 7 punktów więcej niż w lutym), jednak zaledwie co ósmy (13%, wzrost o 3 punkty) ma do niego zaufanie, jedna trzecia zaś (33%, wzrost o 8 punktów) deklaruje, że mu nie ufa.

Tabela 1. Stosunek do polityków w marcu 2004

Politycy	Zaufanie		Nieufność		Obojętność	Nieznajomość
	III '04	zmiana od II '04	III '04	zmiana od II '04		
	w procentach					
A. Kwaśniewski	68	-5	19	+4	11	0
A. Lepper	53	+8	30	-6	12	1
J. Rokita	50	+2	24	+2	15	6
J. Kaczyński	45	+2	25	0	18	5
D. Tusk	44	0	19	+5	14	15
L. Kaczyński	44	0	24	-1	18	5
J. Oleksy	44	-2	30	+3	17	2
M. Borowski	43	+2	18	-2	15	17
W. Cimoszewicz	40	+4	31	+1	17	5
J. Kalinowski	39	+4	23	-4	22	8
D. Hübner	36	-2	22	-1	13	20
T. Nałęcz	35	+6	17	-2	19	21
J. Wojciechowski	28	+1	7	+2	14	43
K. Janik	26	0	34	+8	17	17
L. Balcerowicz	26	+3	52	-2	12	2
R. Giertych	25	+5	27	-2	12	31
L. Pastusiak	22	-2	15	+2	17	36
J. Hausner	22	-3	53	+10	12	8
W. Frasyniuk	21	+3	15	0	16	38
J. Szmajdziński	20	-3	20	+5	19	30
L. Miller	18	-5	66	+4	12	0
J. Banach	15	-	15	-	12	48
A. Celiński	14	-	15	-	13	51
P. Piskorski	14	-	24	-	14	39
M. Pol	14	-1	50	+4	13	17
R. Jagieliński	13	+3	33	+8	16	30
J. Jaskiernia	11	-3	52	+7	14	17
M. Dyduch	9	0	20	+6	13	50

Pominięto „trudno powiedzieć”

Tabela 2. Zmiany **zaufania** do polityków

Politycy	Wskazania respondentów według terminów badań																	
	2002			2003												2004		
	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
	w procentach																	
L. Balcerowicz	21	21	21	22	22	25	22	24	22	28	24	25	23	23	20	29	23	26
J. Banach	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15
M. Borowski	41	42	38	40	42	42	40	37	34	40	42	41	37	40	37	42	41	43
A. Celiński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14
W. Cimoszewicz	33	34	30	34	34	33	31	30	32	36	-	-	35	34	35	41	36	40
M. Dyduch	-	-	-	-	-	-	6	4	5	8	7	9	8	6	5	7	9	9
W. Frasyniuk	14	15	12	14	14	16	19	17	15	19	19	20	16	17	17	16	18	21
R. Giertych	-	13	12	13	14	13	14	14	12	16	16	15	16	19	16	18	20	25
J. Hausner	14	15	14	12	19	20	21	21	19	30	29	29	23	23	25	25	25	22
D. Hübner	22	21	22	27	27	29	28	32	32	37	34	-	34	31	38	37	38	36
R. Jagieliński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	13
K. Janik	30	29	29	29	30	28	25	23	25	25	26	27	24	22	22	26	26	26
J. Jaskiernia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	12	14	11
J. Kaczyński	-	47	-	-	45	-	48	38	43	47	38	41	42	41	37	43	43	45
L. Kaczyński	54	55	55	55	49	54	-	40	45	47	39	42	42	43	38	44	44	44
J. Kalinowski	51	49	47	48	47	36	38	41	40	42	41	40	40	44	36	42	35	39
A. Kwaśniewski	83	81	82	82	82	81	72	77	74	78	79	79	80	74	73	73	73	68
A. Lepper	35	37	37	37	43	41	37	39	39	42	38	34	38	42	41	45	45	53
L. Miller	46	47	36	47	42	36	23	23	26	23	30	25	23	21	23	25	23	18
T. Na ³ ecz	-	-	-	-	-	24	24	20	-	23	26	32	29	33	30	33	29	35
J. Oleksy	-	-	-	-	-	-	-	36	36	43	41	41	44	42	40	45	46	44
L. Pastusiak	22	21	21	20	22	22	21	20	20	21	23	24	23	22	20	25	24	22
P. Piskorski	-	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14
M. Pol	23	24	17	22	21	18	18	16	18	18	20	21	19	17	16	20	15	14
J. Rokita	-	-	-	-	-	34	38	36	-	45	44	49	48	51	45	53	48	50
J. Szmajdziński	24	24	23	23	20	21	19	21	22	21	25	26	24	27	21	25	23	20
D. Tusk	30	36	36	36	30	36	35	40	39	40	38	41	36	42	41	47	44	44
J. Wojciechowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26	27	28

Tabela 3. Zmiany **nieufności** do polityków

Politycy	Wskazania respondentów według terminów badań																	
	2002			2003												2004		
	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
	w procentach																	
L. Balcerowicz	56	56	55	52	54	50	54	52	52	48	54	51	53	52	54	50	54	52
J. Banach	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15
M. Borowski	15	21	22	20	16	14	18	20	22	18	19	19	20	20	20	20	20	18
A. Celiński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15
W. Cimoszewicz	33	33	34	29	32	30	35	32	32	32	-	-	28	35	31	30	30	31
M. Dyduch	-	-	-	-	-	-	17	14	13	14	14	13	13	17	18	18	14	20
W. Frasyniuk	22	21	19	18	20	17	20	18	17	18	19	18	17	21	19	17	15	15
R. Giertych	-	24	22	23	22	30	33	31	30	30	31	31	30	33	31	28	29	27
J. Hausner	12	13	17	15	15	16	18	17	16	14	14	17	25	36	39	37	43	53
D. Hübner	10	13	10	13	17	12	17	15	13	11	12	-	17	23	19	20	23	22
R. Jagieliński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25	33
K. Janik	16	15	16	15	14	18	25	23	17	20	24	22	27	31	30	29	26	34
J. Jaskiernia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	42	46	45	52
J. Kaczyński	-	21	-	-	20	-	22	29	22	23	28	27	24	25	28	26	25	25
L. Kaczyński	24	21	21	18	19	17	-	27	22	22	27	27	24	24	29	26	25	24
J. Kalinowski	20	21	21	19	24	29	27	27	25	25	25	27	23	23	27	24	27	23
A. Kwaśniewski	8	8	9	6	9	10	15	12	12	14	10	10	10	14	15	16	15	19
A. Lepper	45	46	43	45	39	41	44	42	42	42	43	47	45	41	42	38	36	30
L. Miller	33	32	42	34	38	42	55	59	57	58	53	56	59	61	59	58	62	66
T. Na ³ êcz	-	-	-	-	-	10	14	19	-	17	15	17	16	18	17	15	19	17
J. Oleksy	-	-	-	-	-	-	-	30	29	24	27	29	25	30	28	25	27	30
L. Pastusiak	13	15	13	11	13	12	16	18	14	14	14	14	12	16	15	14	13	15
P. Piskorski	-	-	-	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24
M. Pol	29	23	30	25	29	33	36	36	28	33	31	31	33	36	38	39	46	50
J. Rokita	-	-	-	-	-	24	25	24	-	24	24	22	20	20	25	21	22	24
J. Szmajdziński	17	14	14	15	16	15	19	16	15	16	17	17	18	19	21	20	15	20
D. Tusk	26	22	21	17	21	17	17	16	15	16	16	16	16	17	16	14	14	19
J. Wojciechowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	5	7

Wyraźnie gorsze niż przed miesiącem są także aktualne oceny jednego z najbardziej krytycznie postrzeganych przedstawicieli SLD Jerzego Jaskierni. Zaufanie do niego spadło wprawdzie nieznacznie (o 3 punkty), jednak wyraźnie zwiększyła się (o 7 punktów) grupa badanych deklarujących do niego nieufność. Kolejnym politykiem SLD i członkiem rządu, który w opinii badanych stracił (choć już w mniejszym stopniu), jest Jerzy Szmajdziński. Zaufaniem darzy go obecnie mniej osób niż w lutym (spadek o 3 punkty), nie ufa mu zaś większa liczebnie grupa (wzrost o 5 punktów). Niewielkie pogorszenie ocen rejestrujemy ponadto w przypadku wicepremiera Marka Pola. Niekorzystna zmiana w ocenach tego polityka wyraża się 4-punktowym wzrostem nieufności.

Jedynym politykiem spoza rządu i rządzącej koalicji, który od ubiegłego miesiąca stracił w opinii badanych, jest Donald Tusk. Wprawdzie nie zmieniła się grupa osób darzących go zaufaniem, jednak przybyło (o 5 punktów) tych, które mu nie ufają.

W związku z sytuacją w SLD listę przedstawicieli tej partii poszerzyliśmy o nazwiska po raz pierwszy uwzględnionej w naszych badaniach Jolanty Banach oraz Andrzeja Celińskiego. Politycy ci są postaciami stosunkowo mało znanymi szerszej publiczności - nie rozpoznaje ich około połowy ankietowanych. Zarówno Jolanta Banach, jak i Andrzej Celiński są jednak w opinii badanych postaciami postrzeganymi kontrowersyjnie - tyle samo osób ma zaufanie do każdego z tych polityków, co im nie ufa (odpowiednio: 15% i 14% deklaracji zaufania i po 15% deklaracji nieufności). W ciągu ostatnich dwóch lat znajomość Andrzeja Celińskiego wyraźnie wzrosła. W okresie piastowania przez niego funkcji ministra kultury rozpoznawało go zaledwie 26% ankietowanych (w kwietniu 2002 roku). Sam stosunek do tego polityka nie uległ jednak zasadniczej zmianie - także wówczas niemal równie często spotykał się on z zaufaniem (5%), jak i nieufnością (7%).

Innym politykiem, którego nazwisko uwzględniliśmy w marcowym badaniu, jest jeden z bardziej liczących się, choć zarazem często krytykowanych polityków PO - Paweł Piskorski. Były prezydent Warszawy okazuje się postacią stosunkowo mało znaną Polakom - nie rozpoznaje go blisko dwie piąte (39%). W społecznym odbiorze tego polityka nieufność zdecydowanie przeważa nad zaufaniem - jedna czwarta badanych (24%) nie ufa Pawłowi Piskorskiemu, tylko co siódmy (14%) ma do niego zaufanie.

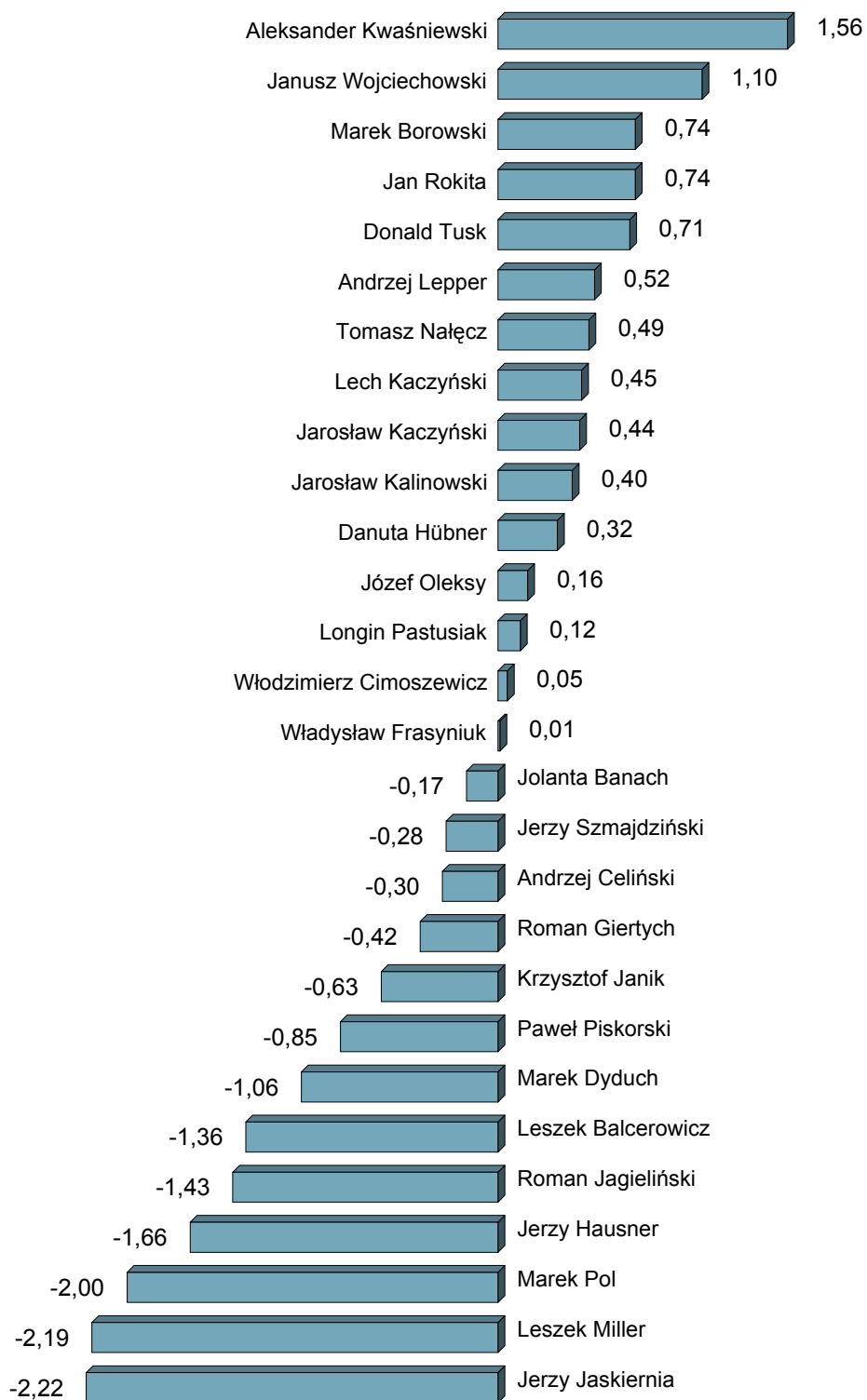
ŚREDNIE OCEN

W naszym sondażu badani oceniają poszczególnych polityków posługując się jedenastopunktową skalą, której skrajne punkty można określić z jednej strony jako głęboką nieufność (-5), z drugiej zaś jako bardzo duże zaufanie (+5). Omawiane powyżej dane informowały o zasięgu społecznego zaufania i nieufności. Prezentowane były łączne odsetki badanych wyrażających zaufanie do poszczególnych polityków (wskazania punktów od +1 do +5), obojętność (0) lub nieufność (od -1 do -5), a także stopień ich znajomości. Dane te odnosiły się do ogółu badanych. Natomiast średnia ocen jest syntetyczną miarą pozwalającą uchwycić siłę zarówno pozytywnych, jak i negatywnych nastawień do poszczególnych polityków, przy wyeliminowaniu różnic wynikających ze stopnia ich znajomości.

Jak świadczy średnia ocen, najbardziej jednoznacznie pozytywnie odbieranym politykiem jest prezydent Aleksander Kwaśniewski (1,56). Podobnie jak w poprzednich miesiącach drugie miejsce w rankingu średnich zajmuje Janusz Wojciechowski (1,10). Na trzeciej pozycji *ex aequo* plasują się Marek Borowski oraz Jan Rokita (średnia ocen po 0,74). Tylko minimalnie niższą średnią ocen uzyskał drugi z liderów PO - Donald Tusk (0,71). Do polityków, którzy mają relatywnie wysoką średnią ocen - wskazującą na istotną przewagę pozytywnych nastawień - zaliczają się ponadto: Andrzej Lepper (0,52), Tomasz Nałęcz (0,49), Lech i Jarosław Kaczyńscy (odpowiednio: 0,45 i 0,44) oraz Jarosław Kalinowski (0,40).

Z kolei najgorzej odbieranym politykiem, spośród uwzględnionych w naszym badaniu, jest Jerzy Jaskiernia (-2,22). Negatywne nastawienie niemal równie silnie dominuje również w ocenie premiera Leszka Millera (-2,19). Zdecydowanie niekorzystnie postrzegany jest także wicepremier Marek Pol (2,00). Wyższą średnią ocen, niemniej jednak również świadczącą o dużej przewadze nastawień negatywnych nad pozytywnymi, uzyskali: Jerzy Hausner (-1,66), Roman Jagieliński (-1,43) oraz Leszek Balcerowicz (-1,36). Do grona wyraźnie negatywnie odbieranych przedstawicieli sceny politycznej zaliczają się także Marek Dyduch (-1,06), Paweł Piskorski (-0,85) oraz Krzysztof Janik (-0,63).

RYS. 1. ŚREDNIE OCEN POLITYKÓW W MARCU 2004

W stosunku do ubiegłego miesiąca najbardziej wzrosła średnia ocen Andrzeja Leppera (o 0,47 punktu). Poprawiły się również, choć w mniejszym stopniu, całościowe oceny: Romana Giertycha (wzrost średniej o 0,32 punktu) i Tomasza Nałęcza (o 0,30). Niewielką już poprawę ocen rejestrujemy ponadto w przypadku Jarosława Kalinowskiego (wzrost wartości średniej o 0,25).

Tabela 4. Zmiany średniej ocen

Politycy (uszeregowanie według kierunku i wielkości zmian)	Luty 2004	Marzec 2004	Różnica
Andrzej Lepper	0,05	0,52	0,47 *
Roman Giertych	-0,74	-0,42	0,32 *
Tomasz Nałęcz	0,19	0,49	0,30 *
Jarosław Kalinowski	0,15	0,40	0,25 *
Leszek Balcerowicz	-1,54	-1,36	0,18
Marek Borowski	0,62	0,74	0,12
Jarosław Kaczyński	0,33	0,44	0,11
Władysław Frasyniuk	-0,09	0,01	0,10
Włodzimierz Cimoszewicz	-0,01	0,05	0,06
Lech Kaczyński	0,40	0,45	0,05
Jan Rokita	0,70	0,74	0,04
Donald Tusk	0,85	0,71	-0,14
Janusz Wojciechowski	1,24	1,10	-0,14
Danuta Hübner	0,48	0,32	-0,16
Marek Pol	-1,80	-2,00	-0,20
Józef Oleksy	0,40	0,16	-0,24
Marek Dyduch	-0,76	-1,06	-0,30 *
Longin Pastusiak	0,42	0,12	-0,30 *
Roman Jagieliński	-1,12	-1,43	-0,31 *
Krzysztof Janik	-0,26	-0,63	-0,37 *
Leszek Miller	-1,82	-2,19	-0,37 *
Aleksander Kwaśniewski	1,94	1,56	-0,38 *
Jerzy Szmajdziński	0,13	-0,28	-0,41 *
Jerzy Jaskiernia	-1,70	-2,22	-0,52 *
Jerzy Hausner	-1,08	-1,66	-0,58 *

* Różnica średnich ocen istotna statystycznie na poziomie 0,05

Odnotowany wyżej znaczny wzrost nieufności do Jerzego Hausnera bardzo wyraźnie zaważył na jego całościowej ocenie (różnica średnich -0,58). Niemal równie wyraźnie zmaląła średnia ocen Jerzego Jaskierni (o -0,52). W trochę mniejszym stopniu stracił w ocenie badanych Jerzy Szmajdziński (różnica średnich -0,41). Dość znaczny spadek deklaracji zaufania i wzrost deklaracji nieufności mniej zaważył na całościowych ocenach powszechnie znanych polityków - prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego oraz premiera Leszka Millera (spadek wartości średniej o 0,38 i 0,37 punktu). O tyle samo pogorszył się również ogólny bilans ocen Krzysztofa Janika. W nieco mniejszym stopniu w ocenie badanych stracili: Roman Jagieliński (różnica średnich -0,31), Longin Pastusiak oraz Marek Dyduch (po 0,30 punktu).

Wyniki marcowego sondażu poświęconego postrzeganiu poszczególnych przedstawicieli sceny politycznej dobrze ilustrują zarówno zachodzące na niej zmiany, jak i ich społeczną recepcję. Spadające ostatnio notowania SLD i kryzysowa sytuacja wewnątrz Sojuszu, co - jak się wydaje - dodatkowo uświadomił opinii publicznej przebieg odbywającej się w trakcie realizacji naszego badania krajowej konwencji partii, z pewnością nie przysłużyły się notowaniom rządu Leszka Millera, a także ocenom przedstawicieli tej formacji. Wyraźnie pogorszyły się notowania premiera, zmaląło też deklarowane zaufanie do Leszka Millera jako polityka. Stracili również politycy reprezentujący obecne władze partii - Krzysztof Janik i Marek Dyduch, a ponadto niektórzy członkowie rządu - Jerzy Szmajdziński, szczególnie zaś Jerzy Hausner. Symptomatyczne wydaje się także to, że nie stracili przedstawiciele ówczesnej opozycji wewnątrzpartyjnej reprezentowani w naszym badaniu przez Marka Borowskiego i Włodzimierza Cimoszewicza. W tym miesiącu poza politykami SLD stracił także prezydent Aleksander Kwaśniewski, którego notowania są

obecnie najgorsze od 1998 roku. Nadal jednak pod względem zaufania społecznego prezydent jest politykiem zdecydowanie dystansującym pozostałych przedstawicieli sceny politycznej.

W marcu wraz ze wzrostem notowań Samoobrony wyraźnie zyskał jej lider Andrzej Lepper, notabene - jak pokazał nasz niedawny sondaż - bardziej niż inni politycy utożsamiany z własną partią. Podobnie jak w przypadku Samoobrony, która wraz ze wzrostem znaczenia na scenie politycznej staje się jednocześnie partią postrzeganą coraz mniej kontrowersyjnie, deklarowanemu wzrostowi zaufania do jej lidera (odnotowywanemu także wcześniej) towarzyszy spadek nieufności. Może to oznaczać, że nie tylko coraz większa część społeczeństwa, jak wskazują obecne notowania, skłonna jest zaufać Andrzejowi Lepperowi, ale jednocześnie w coraz mniejszym stopniu jest on postacią budzącą silny sprzeciw i niechęć. W porównaniu z lutym poprawiły się także oceny szefa sejmowej komisji badającej tzw. sprawę Rywina - Tomasza Nałęcza. Lepsze niż przed miesiącem oceny uzyskali również Roman Giertych, Jarosław Kalinowski (pełniący jeszcze w trakcie realizacji naszego badania funkcję prezesa PSL) oraz Włodzimierz Cimoszewicz.

Opracowała
Agnieszka CYBULSKA

A N E K S

Tabela 1. Stosunek do Marka Dyducha

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Nieznajomość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	20	13	9	50	7	1022
Płeć						
Mężczyźni	27	18	9	39	7	488
Kobiety	14	8	9	61	7	534
Wiek						
18-24 lat	12	14	6	62	6	157
25-34	15	16	5	59	5	186
35-44	18	17	5	51	10	174
45-54	27	10	10	46	7	195
55-64	32	14	11	33	9	142
65 lat i więcej	18	8	16	50	7	168
Miejsce zamieszkania						
Wieś	15	12	8	57	7	369
Miasto do 20 tys.	17	12	9	54	7	131
20-100 tys.	18	13	7	53	8	208
101-500 tys.	30	14	14	37	5	193
501 tys. i więcej mieszk.	28	16	6	41	8	122
Wykształcenie						
Podstawowe	13	12	7	60	8	286
Zasadnicze zawodowe	19	11	6	57	6	260
Średnie	23	14	11	46	6	358
Wyższe	32	18	14	26	11	118
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	33	20	9	28	10	66
Prac. umysł. niż. szczebla	25	21	8	42	5	84
Pracownicy fiz.- umysł.	18	11	5	54	11	111
Robotnicy wykwalifikowani	17	11	6	60	6	79
Robotnicy niewykwalifik.	7	13	4	67	9	35
Rolnicy	23	16	4	51	7	54
Pracujący na własny rach.	35	25	5	32	3	33
Bierni zawodowo						
Renciści	21	11	10	51	6	118
Emeryci	22	10	17	44	7	205
Uczniowie i studenci	13	14	8	59	6	79
Bezrobotni	18	12	3	59	8	120
Gospodynie domowe i inni	7	8	14	64	7	38
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	23	20	7	41	9	151
spółce właścicieli	23	17	7	47	6	72
prywatnych i państwa	22	12	6	51	8	184
sekt. pryw. poza rolnict.	22	15	5	50	8	57
prywatnym gosp. rolnym						
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	7	11	4	64	15	117
300-399	17	11	7	60	5	82
400-599	18	13	7	56	6	201
600-800	20	13	10	51	5	176
Powyżej 800 zł	30	16	17	31	6	194
Ocena własnych war. mater.						
Złe	17	9	5	59	10	333
Średnie	22	14	8	50	5	447
Dobre	22	16	15	39	8	242
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	22	8	5	52	13	65
Raz w tygodniu	19	13	10	51	7	550
1-2 razy w miesiącu	24	12	5	55	5	142
Kilka razy w roku	18	18	11	48	4	164
W ogóle nie uczestniczy	27	12	6	44	10	101
Poglądy polityczne						
Lewica	18	17	24	36	5	160
Centrum	18	15	9	51	8	285
Prawica	32	14	6	42	5	310
Trudno powiedzieć	10	8	3	69	11	267

Tabela 2. Stosunek do **Jerzego Hausnera**

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Nieznajomość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	53	12	22	8	5	1022
Płeć						
Mężczyźni	56	11	23	5	4	488
Kobiety	49	13	21	9	7	534
Wiek						
18-24 lat	49	13	27	6	5	157
25-34	55	16	18	8	4	186
35-44	53	13	16	10	8	174
45-54	58	13	21	4	5	195
55-64	55	9	25	6	4	142
65 lat i więcej	45	9	26	13	7	168
Miejsce zamieszkania						
Wieś	55	12	15	10	8	369
Miasto do 20 tys.	53	9	26	7	4	131
20-100 tys.	49	13	24	8	6	208
101-500 tys.	50	14	28	5	2	193
501 tys. i więcej mieszk.	56	13	25	3	4	122
Wykształcenie						
Podstawowe	50	12	17	12	9	286
Zasadnicze zawodowe	63	8	16	10	4	260
Średnie	52	13	28	4	4	358
Wyższe	41	21	30	3	5	118
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	38	22	31	2	7	66
Prac. umysł. niż. szczebla	55	19	20	2	4	84
Pracownicy fiz.- umysł.	68	7	16	8	1	111
Robotnicy wykwalifikowani	53	7	23	11	6	79
Robotnicy niewykwalifik.	47	14	11	19	9	35
Rolnicy	67	14	11	3	5	54
Pracujący na własny rach.	45	19	29	0	7	33
Bierni zawodowo						
Renciści	55	9	20	8	9	118
Emeryci	50	9	25	11	4	205
Uczniowie i studenci	40	18	36	2	4	79
Bezrobotni	54	12	18	8	8	120
Gospodynie domowe i inni	50	18	15	11	5	38
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	54	13	23	5	5	151
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	55	13	19	11	2	72
sekt. pryw. poza rolnict.	54	13	21	6	6	184
prywatnym gośp. rolnym	64	13	15	1	6	57
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	56	13	12	10	9	117
300-399	60	3	22	8	8	82
400-599	60	12	17	7	4	201
600-800	49	15	28	5	3	176
Powyżej 800 zł	42	13	35	6	4	194
Ocena własnych war. mater.						
Złe	63	8	13	9	6	333
Średnie	50	15	22	7	6	447
Dobre	44	13	34	6	3	242
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	49	7	22	8	14	65
Raz w tygodniu	51	13	23	7	5	550
1-2 razy w miesiącu	59	10	18	10	3	142
Kilka razy w roku	51	13	22	7	7	164
W ogóle nie uczestniczy	56	13	22	6	2	101
Poglądy polityczne						
Lewica	40	14	37	5	4	160
Centrum	53	15	24	6	3	285
Prawica	64	10	22	2	2	310
Trudno powiedzieć	47	11	12	17	14	267

Tabela 3. Stosunek do Romana Jagielińskiego

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Nieznajomość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	33	16	13	30	8	1022
Płeć						
Mężczyźni	39	18	15	20	7	488
Kobiety	27	14	11	40	9	534
Wiek						
18-24 lat	18	17	13	44	7	157
25-34	23	28	12	29	8	186
35-44	34	15	15	29	8	174
45-54	42	13	10	26	10	195
55-64	50	14	11	19	7	142
65 lat i więcej	31	8	16	35	9	168
Miejsce zamieszkania						
Wieś	29	12	15	34	10	369
Miasto do 20 tys.	29	14	17	30	10	131
20-100 tys.	32	18	11	32	8	208
101-500 tys.	38	22	12	25	3	193
501 tys. i więcej mieszk.	41	18	8	25	9	122
Wykształcenie						
Podstawowe	26	9	14	40	10	286
Zasadnicze zawodowe	33	15	12	33	7	260
Średnie	35	20	13	25	8	358
Wyższe	43	22	11	17	7	118
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	42	28	7	16	7	66
Prac. umysł. niż. szczebla	30	24	12	26	7	84
Pracownicy fiz.- umysł.	35	15	12	25	13	111
Robotnicy wykwalifikowani	27	18	11	36	7	79
Robotnicy niewykwalifik.	22	27	6	37	8	35
Rolnicy	42	16	18	15	9	54
Pracujący na własny rach.	53	9	10	23	6	33
Bierni zawodowo						
Renciści	35	9	12	32	12	118
Emeryci	38	13	14	29	6	205
Uczniowie i studenci	18	25	11	41	5	79
Bezrobotni	27	9	18	38	9	120
Gospodynie domowe i inni	21	14	11	52	3	38
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	34	21	15	23	8	151
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	37	26	10	20	7	72
sekt. pryw. poza rolnict.	33	18	8	31	11	184
prywatnym gośp. rolnym	45	15	19	13	8	57
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	23	12	14	43	9	117
300-399	29	19	15	29	7	82
400-599	32	18	11	32	8	201
600-800	34	16	15	27	9	176
Powyżej 800 zł	40	18	15	21	6	194
Ocena własnych war. mater.						
Złe	29	12	13	36	10	333
Średnie	34	18	12	29	8	447
Dobre	36	18	15	26	5	242
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	33	11	11	32	14	65
Raz w tygodniu	34	17	13	29	7	550
1-2 razy w miesiącu	33	14	13	32	8	142
Kilka razy w roku	28	17	13	33	9	164
W ogóle nie uczestniczy	33	14	14	30	9	101
Poglądy polityczne						
Lewica	30	18	24	24	4	160
Centrum	32	19	14	28	6	285
Prawica	50	15	11	19	5	310
Trudno powiedzieć	15	13	7	49	16	267

Tabela 4. Stosunek do **Krzysztofa Janika**

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Nieznajomość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	34	17	26	17	7	1022
Płeć						
Mężczyźni	40	17	27	12	4	488
Kobiety	28	16	25	22	9	534
Wiek						
18-24 lat	31	14	29	18	8	157
25-34	30	24	25	19	2	186
35-44	38	15	23	18	6	174
45-54	36	19	25	12	8	195
55-64	43	13	29	8	6	142
65 lat i więcej	26	13	26	27	9	168
Miejsce zamieszkania						
Wieś	28	13	24	25	9	369
Miasto do 20 tys.	34	11	28	21	6	131
20-100 tys.	34	18	28	14	6	208
101-500 tys.	40	23	27	7	3	193
501 tys. i więcej mieszk.	41	21	23	9	6	122
Wykształcenie						
Podstawowe	25	14	24	26	10	286
Zasadnicze zawodowe	36	13	23	21	7	260
Średnie	35	20	29	12	4	358
Wyższe	45	21	27	4	4	118
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	49	22	19	7	3	66
Prac. umysł. niż. szczebla	31	27	27	11	4	84
Pracownicy fiz.- umysł.	38	21	25	11	6	111
Robotnicy wykwalifikowani	26	15	22	27	9	79
Robotnicy niewykwalifik.	25	24	21	23	7	35
Rolnicy	39	15	21	16	9	54
Pracujący na własny rach.	38	21	26	5	9	33
Bierni zawodowo						
Renciści	35	8	24	24	10	118
Emeryci	30	15	31	17	6	205
Uczniowie i studenci	28	18	35	15	4	79
Bezrobotni	38	11	25	19	7	120
Gospodynie domowe i inni	28	17	20	30	5	38
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	35	18	27	16	3	151
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	38	30	10	17	5	72
sekt. pryw. poza rolnict.	34	21	26	11	9	184
prywatnym gośp. rolnym	38	16	22	15	9	57
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	31	16	20	22	11	117
300-399	23	22	27	23	5	82
400-599	38	12	25	21	4	201
600-800	29	21	31	13	6	176
Powyżej 800 zł	37	16	32	12	3	194
Ocena własnych war. mater.						
Złe	33	15	20	21	10	333
Średnie	33	18	26	17	6	447
Dobre	36	16	32	12	4	242
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	34	15	22	21	9	65
Raz w tygodniu	34	16	27	17	6	550
1-2 razy w miesiącu	36	20	21	16	7	142
Kilka razy w roku	34	16	25	17	9	164
W ogóle nie uczestniczy	30	21	31	13	4	101
Poglądy polityczne						
Lewica	28	13	46	11	2	160
Centrum	30	18	31	16	5	285
Prawica	53	17	19	8	3	310
Trudno powiedzieć	19	17	16	32	16	267

Tabela 5. Stosunek do Aleksandra Kwaśniewskiego

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Nieznajomość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	19	11	68	0	2	1022
Płeć						
Mężczyźni	20	12	66	0	1	488
Kobiety	18	10	68	0	3	534
Wiek						
18-24 lat	12	5	82	1	1	157
25-34	17	15	67	0	1	186
35-44	20	14	62	0	4	174
45-54	16	11	71	0	2	195
55-64	26	9	63	0	2	142
65 lat i więcej	23	12	61	1	3	168
Miejsce zamieszkania						
Wieś	20	13	64	0	3	369
Miasto do 20 tys.	17	11	70	1	2	131
20-100 tys.	18	11	70	1	0	208
101-500 tys.	18	6	74	0	2	193
501 tys. i więcej mieszk.	20	15	62	0	3	122
Wykształcenie						
Podstawowe	19	10	65	1	5	286
Zasadnicze zawodowe	22	13	64	0	1	260
Średnie	17	11	71	0	1	358
Wyższe	18	11	70	0	1	118
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	19	11	70	0	0	66
Prac. umysł. niż. szczebla	19	12	69	0	0	84
Pracownicy fiz.- umysł.	15	12	70	0	2	111
Robotnicy wykwalifikowani	21	13	63	2	1	79
Robotnicy niewykwalifik.	8	19	64	0	9	35
Rolnicy	24	18	52	0	5	54
Pracujący na własny rach.	30	13	54	0	3	33
Bierni zawodowo						
Renciści	23	12	61	1	3	118
Emeryci	23	10	65	0	2	205
Uczniowie i studenci	9	6	85	0	0	79
Bezrobotni	17	9	72	0	2	120
Gospodynie domowe i inni	10	9	78	0	3	38
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	17	8	73	0	3	151
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	21	17	62	0	0	72
sekt. pryw. poza rolnict.	19	15	64	0	2	184
prywatnym gośp. rolnym	23	16	56	0	5	57
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	22	10	65	0	3	117
300-399	13	16	68	0	2	82
400-599	19	13	65	0	3	201
600-800	18	10	72	1	0	176
Powyżej 800 zł	21	7	71	0	1	194
Ocena własnych war. mater.						
Złe	24	13	57	1	4	333
Średnie	16	11	72	0	1	447
Dobre	17	9	73	0	1	242
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	29	7	56	0	8	65
Raz w tygodniu	20	11	67	0	2	550
1-2 razy w miesiącu	22	15	61	1	1	142
Kilka razy w roku	11	10	76	0	2	164
W ogóle nie uczestniczy	15	9	75	0	1	101
Poglądy polityczne						
Lewica	14	7	80	0	0	160
Centrum	14	10	75	0	0	285
Prawica	24	13	61	0	1	310
Trudno powiedzieć	21	12	59	0	7	267

Tabela 6. Stosunek do **Andrzeja Leppera**

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Nieznajomość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	30	12	53	1	4	1022
Płeć						
Mężczyźni	31	12	54	0	3	488
Kobiety	30	12	52	1	5	534
Wiek						
18-24 lat	37	8	54	0	2	157
25-34	31	18	48	0	4	186
35-44	39	11	43	1	6	174
45-54	31	14	53	0	3	195
55-64	25	13	60	0	2	142
65 lat i więcej	19	10	62	2	6	168
Miejsce zamieszkania						
Wieś	19	12	63	1	5	369
Miasto do 20 tys.	28	8	61	1	2	131
20-100 tys.	32	15	51	1	1	208
101-500 tys.	41	11	43	0	5	193
501 tys. i więcej mieszk.	48	14	32	0	5	122
Wykształcenie						
Podstawowe	17	9	66	2	7	286
Zasadnicze zawodowe	22	14	61	0	4	260
Średnie	37	16	45	0	2	358
Wyższe	63	7	27	0	3	118
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	67	9	21	0	3	66
Prac. umysł. niż. szczebla	51	20	29	0	0	84
Pracownicy fiz.- umysł.	33	12	51	0	3	111
Robotnicy wykwalifikowani	25	16	53	2	4	79
Robotnicy niewykwalifik.	23	15	50	0	11	35
Rolnicy	10	12	73	0	5	54
Pracujący na własny rach.	38	16	40	0	5	33
Bierni zawodowo						
Renciści	15	7	67	1	10	118
Emeryci	24	11	60	1	3	205
Uczniowie i studenci	36	8	54	0	2	79
Bezrobotni	24	13	62	0	1	120
Gospodynie domowe i inni	41	18	35	0	6	38
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	42	12	43	0	3	151
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	38	20	42	0	0	72
sekt. pryw. poza rolnict.	41	15	37	1	5	184
prywatnym gośp. rolnym	10	13	74	0	3	57
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	16	12	66	1	5	117
300-399	21	12	64	0	3	82
400-599	26	14	55	0	4	201
600-800	32	13	52	1	2	176
Powyżej 800 zł	47	12	39	1	1	194
Ocena własnych war. mater.						
Złe	19	10	65	0	6	333
Średnie	33	15	49	1	3	447
Dobre	41	11	44	0	3	242
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	18	10	61	1	10	65
Raz w tygodniu	27	13	56	1	3	550
1-2 razy w miesiącu	28	12	58	0	2	142
Kilka razy w roku	37	11	46	0	6	164
W ogóle nie uczestniczy	52	12	36	0	1	101
Poglądy polityczne						
Lewica	35	14	52	0	0	160
Centrum	31	12	55	0	1	285
Prawica	34	9	55	0	2	310
Trudno powiedzieć	22	16	49	1	12	267

Tabela 7. Stosunek do Leszka Millera

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Nieznajomość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	66	12	18	0	4	1022
Płeć						
Mężczyźni	69	12	16	0	4	488
Kobiety	64	11	20	0	4	534
Wiek						
18-24 lat	69	9	20	0	2	157
25-34	68	12	17	0	3	186
35-44	72	10	12	0	6	174
45-54	66	14	17	0	3	195
55-64	65	9	24	0	2	142
65 lat i więcej	57	15	21	1	7	168
Miejsce zamieszkania						
Wieś	63	11	19	0	7	369
Miasto do 20 tys.	60	11	28	0	1	131
20-100 tys.	72	8	18	1	1	208
101-500 tys.	71	13	13	0	4	193
501 tys. i więcej mieszk.	67	18	12	0	3	122
Wykształcenie						
Podstawowe	59	12	20	0	8	286
Zasadnicze zawodowe	71	11	15	0	3	260
Średnie	65	13	20	0	2	358
Wyższe	76	7	16	0	1	118
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	75	9	17	0	0	66
Prac. umysł. niż. szczebla	76	10	13	0	0	84
Pracownicy fiz.- umysł.	70	11	16	0	3	111
Robotnicy wykwalifikowani	70	9	15	0	5	79
Robotnicy niewykwalifik.	63	16	4	0	17	35
Rolnicy	72	9	16	0	3	54
Pracujący na własny rach.	73	9	15	0	3	33
Bierni zawodowo						
Renciści	56	11	23	1	9	118
Emeryci	62	13	22	0	3	205
Uczniowie i studenci	70	9	18	0	3	79
Bezrobotni	64	14	21	0	2	120
Gospodynie domowe i inni	57	18	22	0	3	38
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	63	14	19	0	3	151
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	83	9	9	0	0	72
sekt. pryw. poza rolnict.	75	9	11	0	5	184
prywatnym gośp. rolnym	72	8	17	0	3	57
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	59	14	22	0	6	117
300-399	64	11	20	0	5	82
400-599	67	13	17	0	3	201
600-800	65	13	19	1	3	176
Powyżej 800 zł	61	15	22	0	1	194
Ocena własnych war. mater.						
Złe	67	10	17	0	5	333
Średnie	66	14	17	0	3	447
Dobre	66	10	21	0	3	242
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	58	13	19	0	10	65
Raz w tygodniu	66	13	18	0	3	550
1-2 razy w miesiącu	76	6	16	0	3	142
Kilka razy w roku	64	8	22	0	5	164
W ogóle nie uczestniczy	64	20	15	0	1	101
Poglądy polityczne						
Lewica	50	15	35	0	0	160
Centrum	65	14	20	0	1	285
Prawica	84	6	9	0	1	310
Trudno powiedzieć	57	13	17	0	13	267